

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 214/2012-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. mája 2012 predbežne prerokoval sťažnosť M. Č., t. č. vo výkone trestu, zastúpeného advokátkou Mgr. V. D., K., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 22 P/166/2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. Č. o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. apríla 2012 doručená sťažnosť M. Č. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti

v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 22 P/166/2010 (ďalej len „namietané konanie“).

Sťažovateľ uviedol, že „podal dňa 22. 4. 2010 návrh na zníženie výživného na svoje maloleté deti na OS v Rožňave, konanie sa vedie pod spis. zn. 7 P/213/2010.

Chronológia procesných úkonov konajúceho súdu v predmetnej veci je ďalej nasledovná:

- dňa 28. 4. 2010 – OS žiada ÚPSVaR (úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, pozn.) Košice o prešetrenie majetkových pomerov v rodine matky

ÚPSVaR R. u otca detí

Obecný úrad R. o podanie správy o matke

Obecný úrad H. o podanie správy o otcovi

- dňa 4. 5. 2010 – doručená súdu odpoveď Obce H. o otcovi

- dňa 11. 5. 2010 – doručená súdu odpoveď ÚPSVaR R. o otcovi a jeho majetkových a fin. pomeroch

- dňa 14. 5. 2010 – doručená súdu odpoveď Obce R. o matke

- dňa 17. 5. 2010 – doručená súdu odpoveď ÚPSVaR K. o matke

- dňa 18. 5. 2010 – OS ustanovil kolízneho opatrovníka deťom

- dňa 25. 5. 2010 – pojednávanie bez predvolania – súd prenáša príslušnosť na OS Košice I, nakoľko matka býva v Košiciach a tým sa zmenili okolnosti podľa ktorých sa posudzuje príslušnosť

- dňa 25. 5. 2010 – uznesenie súdu, ktorým sa prenáša príslušnosť na OS Košice I

- dňa 22. 7. 2010 – spis doručený na Okresný súd Košice I a je vedený ďalej pod sp. zn. 22 P/166/2010

- dňa 18. 8. 2010 – uznesenie súdu o ustanovení kolízneho opatrovníka deťom

- výzva otcovi, či súhlasí s rozhodnutím bez pojednávania

- výzva matke, aby sa vyjadrila k veci

- žiada sa ÚPSVaR K. o prešetrenie majetkových pomerov v rodine matky

- žiada sa zamestnávateľ matky – poisťovňa U. o oznámenie mzdy matky

- žiada sa ÚPSVaR R. o podaní správy o poberaní dávok otca

- vykonaná lustrácia v Soc. poisťovni na otca
- dňa 11. 11. 2010 – odpoveď otca, že súhlasí s rozhodnutím bez pojednávania
- dňa 15. 11. 2010 – U. predkladá prehľad príjmov matky
- dňa 19. 11. 2010 – ÚPSVaR R. predkladá správu o evidencii otca ako uchádzača o zamestnanie
- dňa 25. 11. 2010 – ÚPSVaR R. oznamuje, že otec je poberateľom dávky v hmotnej núdzi
- dňa 26. 11. 2010 – doručené súdu odvolanie matky voči uznesenie z 18. 8. 2010 a nesúhlas so znížením výživného
- dňa 7. 12. 2010 – ÚPSVaR K. predkladá správu o pomeroch v rodine matky
- dňa 17. 12. 2010 – výzva matke, aby opravila svoje podanie označené ako odvolanie
- dňa 26. 12. 2011 – doručené vyjadrenie matky k výzve a oprava podania z odvolania na vyjadrenie
- dňa 11. 3. 2011 – doručené vyjadrenie matky otcovi detí
- dňa 11. 3. 2011 – urgencia otca detí na konanie vo veci
- dňa 19. 4. 2011 – nariadené pojednávanie – pojednávanie z dôvodu práceneschopnosti pred. senátu odročené na 14. 6. 2011
- dňa 6. 6. 2011 – sa dostavila matka detí, ktorá žiada termín pojednávania presunúť, lebo je služobne mimo bydliska
- dňa 14. 6. 2011 – pojednávanie – odročené pre hospitalizáciu sudkyne na neurčito.

Sťažovateľ v súvislosti s jeho neúčastou na pojednávaniach považuje za potrebné uviesť, že sa ich nezúčastnil z dôvodu, že si predtým telefonicky overil, že konajúca sudkyňa je práceneschopná a pojednávanie bude odročené. Z dôvodu nízkeho príjmu dávok hmotnej núdzi, keď každá cesta do Košíc stojí 10 Eur, riešil svoju bytostnú situáciu týmto spôsobom, keď súčasne sa v Košiciach viedlo proti nemu trestné konanie pre neplatenie výživného pod č. k. 6 T/28/2010.

- dňa 5. 9. 2011 – oznámenie sestry sťažovateľa, že tento sa nachádza vo výkone trestu z dôvodu neplatenia výživného
- dňa 14. 11. 2011 – urgencia otca detí na rozhodnutie vo veci

- dňa 28. 11. 2011 – sťažnosť otca na prieťahy v konaní
- dňa 5. 1. 2012 – podpredseda súdu dáva sťažnosť na vyjadrenie sudkyňi, ktorá dňa 12. 1. 2012 podáva vyjadrenie, v ktorom uvádza, že vzhľadom na veľa vecí v senáte 11 P, 11 C nebolo v jej silách skôr stanoviť termín pojednávania, ale na deň 18. 4. 2012 vytýčila termín pojednávania
- dňa 15. 12. 2011 – dáva sudca referát na zistenie príjmov matky a otca
- dňa 13. 1. 2012 – súd žiada o predloženie príjmov matky z UNIQA a otca z VTOS
- dňa 16. 3. 2012 – predvolanie na pojednávanie vo veci na deň 4. 5. 2012
- dňa 16. 3. 2013 (zrejme písárska chyba, správne má byť 16. 3. 2012, pozn.) – výzva ÚVTOS (ústav na výkon trestu odňatia slobody, pozn.) na oznámenie príjmu otca, ak je vo výkone zamestnaný.“.

Sťažovateľ ďalej poukázal na to, že „Konanie vo veci samej nie je ku dňu podania tejto ústavnej sťažnosti právoplatne ukončené napriek tomu, že nejde o konanie právne zložité a ide o konanie vo veci týkajúcej sa maloletých detí, ktorá vo všeobecnosti vyžaduje postup súdu s osobitnou rýchlosťou. Z hľadiska odročovania pojednávania sa však prejavila neefektívna činnosť súdu v tom, že opakovane museli byť požadované tie isté listiny týkajúce sa príjmov účastníkov konania, neurgovanie odporkyne v konaní, keď na výzvu súdu vyjadriť sa k veci reagovala až po 3 mesiacoch a i to vadným podaním označením ako odvolanie, ktoré bolo odstránené výzvou súdu až po 4 mesiacoch od odoslania výzvy súdom. Od odročenia posledne vytýčeného pojednávania zo dňa 14. 6. 2011 súd už absolútne nekonal až do okamihu sťažnosti sťažovateľa na prieťahy v konaní. Dôvody, ktoré uvádza predseda súdu v odpovedi na sťažovateľovu sťažnosť, a ktoré spočívajú v chorobe sudkyne, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Taktiež napriek tomu, že v odpovedi predsedu súdu na sťažnosť sťažovateľa týkajúcu sa prieťahov v konaní je uvádzané, že sudkyňa bola upozornená na konanie bez zbytočných prieťahov, s tým, že termín pojednávania bol vytýčený na 18. 4. 2012, tak je to uvedené i v správe konajúcej sudkyne. V spise samotnom je však založené predvolanie na pojednávanie až na deň 4. 5. 2012.“.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod spis. zn. 22 P/166/2010 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Košice I v konaní vedenom pod spis. zn. 22 P/166/2010 Ústavný súd Slovenskej republiky prikazuje konať vo veci bez zbytočných prieťahov.“

Ďalej sťažovateľ žiada, aby mu ústavný súd priznal finančné zadosťučinenie v sume 1 500 € a úhradu trov konania.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či sťažnosť spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jej odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd odmietnuť aj sťažnosť, ktorá je zjavne neopodstatnená.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ide vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05).

Predmetom konania pred ústavným súdom je rozhodovanie o návrhu sťažovateľa smerujúcom proti postupu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 22 P/166/2010, ktorým boli podľa neho spôsobené zbytočné prietahy, čím malo dôjsť aj k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 22 P/166/2010.

Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote,

preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08).

Z judikatúry ústavného súdu ďalej vyplýva, že nie každý priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (III. ÚS 199/02, I. ÚS 154/03). Pojem „zbytočné priet'ahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne.

V prípade, ak ústavný súd zistí, že postup všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné priet'ahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (a čl. 6 ods. 1 dohovoru), návrh odmietne ako zjavne neopodstatnený (I. ÚS 38/04, III. ÚS 24/04, III. ÚS 372/06).

Ústavný súd zo sťažnosti a z jej príloh zistil, že namietané konanie začalo na Okresnom súde Rožňava 22. apríla 2010 podaním návrhu sťažovateľa na zníženie výživného na jeho maloleté deti.

Ústavný súd konštatuje, že počas namietaného konania dosiaľ prebiehajúceho dva roky pôvodne Okresný súd Rožňava a od prenesenia príslušnosti uznesením z 25. mája 2010 aj okresný súd v priebehu roka 2010 vykonávali procesné úkony potrebné na rozhodnutie vo veci samej (napr. výzvy na podanie správy o sťažovateľovi a matke maloletých detí, výzva na prešetrenie majetkových pomerov v rodine matky maloletých detí, výzva na podanie správy o poberaní dávok sťažovateľa, uznesenie o ustanovení kolízneho opatrovníka).

Následne nariadené pojednávania na 19. apríl 2011 a 14. jún 2011 sa neuskutočnili pre práceneschopnosť, resp. hospitalizáciu zákonnej sudkyne, pričom okresný súd vo veci ďalšie procesné úkony vykonal až po podaní sťažnosti na priet'ahy v konaní sťažovateľom orgánu štátnej správy súdu (21. december 2011).

Okrem procesných úkonov týkajúcich sa zisťovania príjmov sťažovateľa a matky maloletých (13. január 2012) bolo napokon ostatným procesným úkonom okresného súdu nariadenie termínu pojednávania na 4. máj 2012.

Zo sťažnosti, z jej príloh a zo zistenia ústavného súdu na okresnom súde ďalej vyplýva, že na sťažnosť sťažovateľa na prietahy v namietanom konaní z 21. decembra 2011 predseda okresného súdu vo svojej odpovedi z 23. januára 2012 sťažovateľovi okrem iného oznámil:

„Vašu sťažnosť z 21. 12. 2011, ktorou namietate prietahy v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 22 P/166/2010, som prešetril a zistil som, že súd vo veci vykonal prípravu pojednávania podľa § 114 O. s. p. a nariadil pojednávania na 19. 4. 2011 a 14. 6. 2011. Pojednávania boli odročené bez prejednania veci z dôvodu práceneschopnosti vybavujúcej sudkyne Mgr. K.

Toho času vec vybavuje sudkyňa JUDr. N. a vo veci je vytýčený termín pojednávania na 18. 4. 2012 (následne preročené na 4. máj 2012, pozn).

Z objektívnych dôvodov došlo v predmetnej veci k prietahom v konaní, za ktoré sa Vám ospravedlňujem.

Sťažnosť hodnotím ako dôvodnú a vybavujúcu sudkyňu som upozornil, aby vo veci konala v ďalšom bez zbytočných prietahov.“

Vychádzajúc z obsahu sťažnosti a jej príloh ústavný súd v nadväznosti na uvedené konštatuje, že využitie právneho prostriedku, na uplatnenie ktorého mal sťažovateľ právo podľa § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, sa v posudzovanej veci z jeho pohľadu javí ako účinný prostriedok nápravy, ktorý mal sťažovateľ k dispozícii a úspešne ho aj využil ešte pred podaním sťažnosti ústavnému súdu.

Z uvedeného vyplýva, že stav namietaného konania v čase predbežného prerokovania sťažnosti umožňuje vysloviť názor, že podanie sťažnosti na prietahy v konaní sa prejavilo ako také, ktoré prispelo k odstráneniu nežiaduceho stavu zapríčineného dovtedajším postupom okresného súdu.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že hoci doterajší postup okresného súdu v namietanom konaní nebol celkom bez priet'ahov, ich intenzita s prihliadnutím na všetky okolnosti konania okresného súdu vedeného pod sp. zn. 22 P/166/2010 nedosiahla podľa názoru ústavného súdu taký stupeň závažnosti, ktorý by mohol jednoznačne viesť k záveru o porušení základného práva s'ťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), a súčasný stav konania nevylučuje definitívne možnosť prejednávania predmetnej veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (III. ÚS 24/04, III. ÚS 67/04).

V nadväznosti na to ústavný súd s'ťažnosť s'ťažovateľa, ktorou namieta porušenie svojho základného práva garantovaného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 22 P/166/2010 podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Keďže s'ťažnosť bola odmietnutá, ústavný súd sa už ďalšími návrhmi s'ťažovateľa na ochranu ústavnosti v nej uplatnenými nezaoberal.

Ústavný súd napokon dodáva, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby po splnení všetkých zákonom predpísaných náležitostí s'ťažovateľ v tejto veci za predpokladu, že by v ďalšom priebehu namietaného konania dochádzalo k zbytočným priet'ahom, predložil ústavnému súdu novú s'ťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. mája 2012